

Kommunstyrelsen
Anna Jungmarker
Epost: anna.jungmarker@vasteras.se

Miljödepartementet
Dnr M2022/01364

Yttrande Remiss - Rätt för klimatet (SOU 2022:21)

Västerås stad har erhållit Klimatråtsutredningens slutbetänkande SOU 2022:21-Rätt för klimatet på remiss för yttrande senast den 7 november 2022. Klimatråtsutredningens slutbetänkande redovisar förslag till ändringar av lagstiftningen inom tre områden: främja bidrag till klimatomställningen, underlätta byggande av elnät och ett transporteffektivt samhälle.

Västerås stad har genom Program för Ekologisk hållbarhet beslutat att vår inverkan på miljö- och klimatförändringarna kontinuerligt ska minska. För att lyckas med detta har kommunen satt upp delmål som exempelvis att planera så att transporter kan utföras fossilfritt och resurseffektivt och att öka andelen persontransporter med gång-, cykel- eller kollektivtrafik. Klimatutredningens förslag är därför mycket välkommet och går i linje med flera av programmets intentioner.

Främja bidrag till klimatomställningen

Västerås stad ser positivt på att ändra platsvalsregeln i 2 kap. 6 § miljöbalken så att klimatperspektivet införs.

Underlätta byggande av elnät

Det föreslås att Lagen (1977:439) om kommunal energiplanering ska ses över och omfatta även klimatplanering. Detta ser kommunen som positivt även om det kan medföra att det krävs mer resurser för den planeringen. Att utredningen också föreslår en översyn av regionernas roll i planeringen av energi- och klimatomställningen samt samordningen mellan länsstyrelse, region och kommun är välkommet då rollerna upplevs otydliga i dagsläget.

Transporteffektivt samhälle

Västerås stad ser positivt på förslaget att begreppet transporteffektivt samhälle förs in i styrande förordningar och att trafikarbete kopplas som mätbar parameter.

Förslaget att Trafikverket bör få större möjlighet att medfinansiera steg 1- och 2-åtgärder enligt fyrstegsprincipen i Länstransportplanerna är bra. Kan det också innebära möjlighet till medfinansiering av utredningar av steg 1- och 2-åtgärder och inte bara åtgärderna i sig är det positivt. Det här är ofta komplicerade utredningar som är resurskrävande för kommunerna.

Stadsbyggnadsförvaltningen inom Västerås stad ser positivt på att fyrstegsprincipen ska utgöra en tydlig del av samhällsplaneringen på kommunal nivå. Det bör tydliggöras vilka typer av planer som innebär betydande trafikflöden. I utredningen tas köpcentrum och

parkeringsanläggningar upp som exempel på verksamheter av det slaget. I planer som omfattar nya större bostadsområden eller nya stadsdelar där nya transportnät planeras kan det även vara lämpligt att tillämpa fyrstegsprincipen så att val för en hållbar samhällsutveckling kan göras i tidigt skede.

För att få genomslag av analyser utifrån fyrstegsprincipen bör åtgärder som föreslås genomföras i tidigt skede. I praktiken är det svårt att genomföra åtgärder som fyrstegsprincipen förslår som steg 1 och 2-åtgärder inom ramen för översiktsplaner och detaljplaner. Kommunen ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet. Inom det utrymmet är redan en lokalisering gjord, därav är det av extra vikt att i översiktsplaner utreda lokalisering utifrån transporteffektivitet. Vidare är steg 1 och 2-åtgärder så som avgifter, skatter och beteendepåverkan inte reglerbara åtgärder i översiktsplaner och detaljplaner. Västerås stad ser problem med genomförbarheten av vissa av åtgärderna som omfattar fyrstegsprincipen inom ramen för översiktsplaner och detaljplaner. För att få genomslag för fyrstegsprincipens åtgärder bör vägledning tas fram för åtgärder inom fyrstegsprincipen som är möjliga att genomföra på en kommunal nivå.

Utredningens förslag om att infrastrukturåtgärder för gångtrafikanter bör inkluderas i stadsmiljöavtalens omfattning ser kommunen som positivt. Även möjligheten att inkludera åtgärder för begränsning av biltrafiken som motprestation är bra. Ett tillfälligt driftsstöd för kollektivtrafik i nybyggda områden skulle också vara välkommet då nya bostadsområden ofta inte har underlag för kollektivtrafik under tiden området byggs vilket kan leda till ökad personbilstrafik och resmönster som är svåra att bryta i efterhand.